

SKALNIČKÁŘŮV ROK

Klubový zpravodaj

číslo 51 (1-2005)

OBSAH

NAŠE AKCE:

Přednášky a členské schůze	
Výstava 2005	
Burzy rostlin 2005	
Zájezd	
Knihovna	

PĚSTITELSTVÍ:

Co se suchým stínem v zahradě? (M.Nohelová)	
Brambořky - skvosty našich zahrad II. (J.Baláž)	
Lomikámen vstřícnohistý (M.Martan)	
Vřesoviště známé i méně známé (R.Poláček)	
Nepovšimnuté rostliny naší přírody vhodné na skalky II. (K.Rozehnal)	
Ohlédnutí za výměnou semen 2004-2005 (M.Martan)	

CO NÁS ZAJÍMÁ:

Co nového v Čtyřlístku?	
Zpráva o 28. setkání představitelů skalničkářských klubů České a Slovenské republiky 2004	
Usnesení 28.setkání představitelů skalničkářských klubů České a Slovenské republiky	
Skalničkářské výstavy v roce 2005	

INFORMACE Z KLUBU:

Z členské základny	
Drobné zprávy a informace	
Kalendář akcí klubu v 1.pololetí 2005.....	

NAŠE AKCE

PŘEDNÁŠKY A ČLENSKÉ SCHŮZE

I v letošním roce se budeme scházet na tradičním místě v sále na Křenové ulici 67 ve 2. poschodí. Hlavní programovou náplní členských schůzí jsou, po krátké organizační informaci, odborné přednášky s promítáním diapositivů nebo digitálních fotografií. Uskuteční se v únoru, březnu a dubnu vždy první čtvrtek v měsíci o půl páté. Před zahájením členské schůze budeme, tak jako loni, od každého účastníka vybírat 10 Kč jako příspěvek na úhradu nákladů za sál a honorář přednášejícímu. Květnová schůze odpadá kvůli výstavě a nesejdeme se ani o prázdninách v červenci a v srpnu.. Na červen plánujeme exkurzi „do terénu“. Případné změny programu sledujte v klubové vývěsce umístěné na domě „U Medvídka“ (Joštova ulice).

- *Sobota 22.ledna 2005, 9.00*

Výroční členská schůze

Program bude tradiční - hodnocení činnosti a program na rok 2005, ocenění nejlepších exponátů výstavy 2004 s krátkým promítáním aj.

- *Čtvrtek 3.února 2005, 16.30*

Ing. Vojtěch Holubec, Praha Za květenou Íránu

Přednášející je předsedou pražského Klubu skalničkářů. Prostřednictvím diapositivů nás zavede do nám neznámých pohoří Elborz, Kopet Dag či Zag Ros.

- *Čtvrtek 3.března 2005, 16.30*

Jaroslav Baláž, Dolní Rožínka

Méně známé a prozatím málo pěstované skalničky v zahradě

Část podzimní přednášky, která byla z časových důvodů přesunuta na tento předjarní termín bude vhodnou inspirací před novou skalničkářskou sezónou.

- *Čtvrtek 7.dubna 2005, 16.30*

Ing. Mojmír Martan, Brno

To nejlepší ze světa skalniček

Pestrý kaleidoskop obrázků rostlin, skalek i záběrů z přírody, které autor pořídil v posledních letech. Doplněno odborným komentářem.

- *Čtvrtek 2.června 2005, 16.00*

Exkurze na Kavky

Po čase se podíváme do terénu, ale s ornitologií bude mít tato exkurze pramálo společného. Kavky jsou jednou z botanicky nejcennějších lokalit na území města Brna. Leží pod okrajem etážového lomu na Hádech. Vyskytuje se zde teplomilná vegetace s velkým počtem ohrožených a zvláště chráněných druhů rostlin. Můžeme tu vidět například černohlávky *Prunella laciniata*, *P. grandiflora*, kozinec *Astragalus austriacus*, mateřídoušku *Thymus glabrescens*, oman *Inula ensifolia*, ostřici *Carex michelii*, plicník *Pulmonaria mollis*, pryšec *Tithymalus polychromus* (= *Euphorbia polychroma*), třešeň křovitou *Cerasus fruticosa*, zárazu *Orobanche elatior*, zběhoveček žlutokvětý *Chamaepitys chia*, zvonek klubkatý plstnatý *Campanula*

glomerata ssp. farinosa, hvězdnici chlumní *Aster amellus*, kamejku lékařskou *Lithospermum officinale*, kavyl sličný *Stipa pulcherrima*, koniklec velkokvětý *Pulsatilla grandis*, kosatec různobarvý *Iris variegata*, len tenkolistý *Linum tenuifolium*. Roste zde růže bedrníkolistá *Rosa pimpinellifolia*, růže keltská *Rosa gallica*, růže malokvětá *Rosa micrantha*, sasanka lesní *Anemone sylvestris*, třemdava bílá *Dictamnus albus*, vítod větší *Polygala major*, zvonek sibiřský *Campanula sibirica* aj.

Sraz budeme mít na zastávce autobusu MHD 56 a 78 „Velká Klajdovka“ (okraj sídliště Líšeň) v 16.00, kde nás bude očekávat naše průvodkyně, která se postará o odborný výklad. Odtud půjdeme cca 10-15 minut na lokalitu Kavky, exkurze bude trvat 1-2 hodiny. Doporučujeme pevnou turistickou obuv. Pokud nedojde ke změně jízdního řádu, pak oba autobusy MHD odjíždějí ze Staré Osady (sem se dopravíte tramvají č.2 od Hlavního nádraží nebo č.3 z města, nebo okružním autobusem linky č.44 nebo 84 z oblasti Starého Brna, autobusového nádraží Zvonařka či z Králova Pole). Autobus č. 56 odjíždí ze Staré osady v 15.35, jede kolem konečné tramvaje č.13 v Juliánově a do Líšně na zastávku Velká Klajdovka dorazí za 14 minut. Autobus č.78 odjíždí ze Staré Osady v 15.42, jede kolem sídliště Vinohrady a na zastávku Velká Klajdovka dorazí také za 14 minut. Ještě podotýkám, že oba autobusy mají v této době odjezdy po 15 minutách a linku 78 mohou z opačného směru využít členové bydlící v Chrlicích, Tuřanech, Slatině nebo ve Staré Líšni. Doporučujeme Vám ale odjezdy autobusů ověřit, nebo se na místo srazu dostavit s patřičným předstihem. Kdo má přístup na internet, může si optimální spojení najít na www.dpmb.cz .

Po prázdninách se sejdem ve *čtvrtek 1.září 2005 v 16.30* v sále na Křenové ulici.

VÝSTAVA 2005

Proběhne v tradičním termínu, letos od 30.4. do 8.5. v areálu Čtyřlístku v Brně-Bystrci u mostu přes Svratku (MHD tramvaj 1,3,11, trolejbus 30, autobus 50,54, zastávka Kamenolom nebo ZOO).

prejímka exponátů:	středa 27.4. 10-18 h
	čtvrtek 28.4. 10-16 h
slavnostní zahájení:	pátek 29.4. 16 h
vlastní výstava:	sobota 30.4. až neděle 8.5.
	otevřeno od 9 do 18 h
likvidace výstavy:	pondělí 9.5. 12-16 h

Organizace příjmu a výdeje rostlin bude probíhat podle standardních pravidel. Důrazně upozorňujeme, že se exponáty prejímají pouze ve výše uvedeném čase, ve kterém budou zaevidovány. Z toho vyplývá, že v den slavnostního zahájení se exponáty již nepřijímají. Za exponáty, které neprojdou řádnou evidencí nebere klub žádnou odpovědnost a majitel těchto rostlin nemůže být považován za vystavovatele. Ojedinelé výjimky jsou možné jen po předchozí domluvě se členy výstavní komise. Výstavní komise ve složení př.Martan, Hadač, Merta má právo odmítnout „exponáty“ v kelímcích od jogurtů, rostliny nevhledné, odkvétající nebo které zjevně nestihnou vykvést. Také se může stát, pokud se nám sejde více exponátů jednoho druhu, že si vybereme ty urostlejší a bohatěji kvetoucí a ty s horší kvalitou nepřevzeme. Připomínáme, že vystavovatelem se stane každý člen Klubu skalničkářů Brno, který dodá (a výstavní komise přijme) nejméně 3 exponáty, v případě korýtek nebo větších osázených nádob tolerujeme i menší počet. Komu bude zaevidováno více než 10 exponátů, může požádat o příspěvek na dopravu.

Podobně jako loni plánuje Klub skalničkářů Brno drobnou expozici na výstavě Podzim ve Čtyřlístku ve dnech 9. až 11.9.2005. Aranžovat budeme rostliny, které jsou atraktivní právě na sklonku léta (okrasné traviny, rostliny okrasné listem nebo zajímavými plody, z kvetoucích rostlin např. bramboříky, ocúny apod.). S pěstiteli, kteří nám mohou vhodné zajímavé rostliny pro tuto výstavu zapůjčit, se výstavní komise domluví individuálně v průběhu roku. Bližší informace na členské schůzi 1.září.

BURZY ROSTLIN 2005

Podobně jako loni i letos uspořádáme 2 burzy rostlin - květnovou a podzimní, obě v areálu Čtyřlístku.

Květnová burza (při výstavě Skalniček)

příjem zboží: čtvrtek 28.4. 12-18 h
pátek 29.4. 10-12 h
prodej: sobota 30.4. až neděle 8.5. 9-18 h
likvidace: pondělí 9.5. 12-16 h.

Čas ve čtvrtek 28.4. před 12 h je vyhrazen pro příjem zboží realizačního týmu přípravy výstavy. Podobně jako v minulých letech si pěstitelé mohou dohodnout s organizátory burzy i jiné termíny pro příjem rostlin v průběhu výstavy. Tato činnost však musí skončit minimálně 15 minut před otevřením výstavy, vhodnější je pak termín po 18 hodině, tedy po uzavření areálu. V sobotu 30.4. ráno ale zboží do burzy prosím nevozte, na přebírání rostlin nebude čas, ihned po otevření nás čeká největší nápor nakupujících.

Vystavovatelům bude odvedeno 20% z ceny prodaných rostlin ve prospěch klubu, ostatním 25%.

Termín a místo výplaty za prodané rostliny a za brigády a služby nebyl do uzávěrky tohoto čísla stanoven, bude oznámen na členských schůzích.

Podzimní burza (při výstavě Podzim ve Čtyřlístku)

příjem zboží: čtvrtek 8.9. 12-18 h
prodej: pátek 9.9. 9-18 h
sobota 10.9. 9-18 h
neděle 11.9. 9-17 h
likvidace: neděle 11.9. 17-18 h.

Loni se potvrdilo, že na podzimní burzu je třeba vozit menší množství rostlin od jednoho druhu, ale v pestrém sortimentu. Je zde možno prodávat cibuloviny a hlíznaté rostliny. Ty je nutno naporcovat do uzavřených, nejlépe průsvitných sáčků (mikroténových, celofánových) a řádně označit názvem rostliny, cenou v Kč a číslem pěstitele.

Všem členům prodávajícím rostliny na podzimní burze bude odvedeno 20% z ceny prodaných rostlin ve prospěch klubu.

Upozorňujeme pěstitele, že od roku 2005 nepřijímáme do prodeje výpěstky v jogurtových kelímcích s potiskem. Kelímky bez potisku, například od limonád z automatů, budeme ještě nějakou dobu tolerovat, ale postupně, v rámci zkulturnění prodeje, by všichni měli přejít na

profi kontejnerky. Klub může zajistit hromadné objednávky, při objednávce většího množství není jejich cena vysoká. Obracujte se v této záležitosti na vedoucího burzy, přítele Vlčka na členských schůzích, nebo telefonicky na číslech 546217569 nebo 721648122.

Podobně jako loni lze výpěstky označovat buď bílými plastovými jmenovkami nebo nálepkami s cenou a číslem pěstitele, případně názvem rostliny. Podrobnosti jsou rozebrány ve zpravodaji č.47 na str.5.

MM

ZÁJEZD

Letos plánujeme tří denní zájezd, který se uskuteční ve dnech 20.5.2005 (pátek) až neděle 22.5.(neděle). První den plánujeme návštěvu Pražské botanické zahrady v Troji včetně obřího skleníku „Fata Morgana“. Uvažuje se i o návštěvě sousední Zoologické zahrady. Druhý den budeme jezdit po skalkách na Děčínsku, v neděli se pak navštívíme některá zajímavá místa při cestě zpět do Brna (zámek Častolovice aj.). Přihlášky na zájezd se přijímají na VČS a následujících členských schůzích, kdy bude již k dispozici detailní popis cesty.

MM

KNIHOVNA

Knihovna bude i letos otevřena pro všechny zájemce z řad členů vždy před schůzí výboru klubu (viz. „Kalendář akcí klubu ...“ v závěru této brožurky). Známe firmu, kde lze poměrně levně sehnat některé zahraniční knihy. V nedávné době byly vydány monografie o rodu *Lewisia*, *Penstemon*, *Trillium*, *Sedum*, encyklopedie kapradin aj. Je dosti pravděpodobné, že si během roku budete moci některou z těchto knih vypůjčit, neboť se stane majetkem klubu a součástí klubové knihovny. Pro nové členy připomínám, že knihovna je umístěna ve správní budově Čtyřlístku na Bystrcké ul.40 v 1.poschodí.

MM

PĚSTITELSTVÍ

Co se suchým stínem v zahradě ?

Jedno z nejobtížnějších míst v zahradě je pro zahradníka ozelenění suchého stínu. Zatímco stín sám o sobě nabízí mnoho možností, kombinace hlubokého stínu a suché, často kořeny prorostlé půdy s sebou přináší problémy. Důležitá je úprava podmínek na stanovišti a výběr vhodných rostlin.

ÚPRAVA STANOVIŠTĚ

Na některých místech se můžeme výsadbě rostlin úplně vyhnout a zpracovat tento prostor architektonicky. Hluboký stín lze prosvětlit odstraněním spodních větví stromů a keřů nebo celkovým prořezáním dřevin, případně probírkou porostu. Velkou péči je potřeba věnovat půdě. Pod vzrostlými stromy lze místa budoucí výsadby zasypat zeminou, ale aby měly kořeny dostatek vzduchu v půdě, je potřeba nepoužívat vrstvu silnější než 20 – 30 cm, nezasypávat borku kmenů a vytvarovat prostor pro výsadbu tak, aby nekryl celý kořenový systém jedné dřeviny.

VÝBĚR ROSTLIN

Působivost výsadeb na stinných stanovištích je zvláště závislá na dobrém olistění rostlin, protože mnoho cibulovin a jarních efemeroidů, které by tato místa mohly oživit, kvete

na jaře jen krátce a poté zatahuje. Proto je vhodné založit výsadby hlavně na rostlinách stálezelených, s výraznou texturou. Dobrý poměr je např. jedna třetina rostlin stálezelených a dvě třetiny opadavých nebo zatahujících.

Pro inspiraci uvádím výčet rostlin, které se osvědčily v Botanické zahradě a arboretu (BZA) MZLU v Brně, na těžké, jílovité půdě s vysokým obsahem vápníku, v téměř stepním klimatu.

Naprostým vítězem v boji o život je zde *Hedera helix*, i když nově zakládané porosty byly zpočátku hodně oslabovány okusem od zajíců.

Z keřů lze doporučit stálezelené *Buxus sempervirens*, *B. microphylla* a jejich kultivary, *Taxus baccata*, zvláště kultivar 'Repandens', *Euonymus nana* a sortiment *Euonymus fortunei*, *Mahonia* – všechny druhy, *Pyracantha*, *Ribes alpinum* a *Sarcococca hookeriana* var. *humilis* (je teplomilná).

Z travin se osvědčila domácí *Brachypodium sylvaticum*, *Carex flacca*, *Carex montana*, *Carex pilosa*, *Deschampsia caespitosa*, *Luzula sylvatica* i její panašovaný kultivar 'Marginata', z introdukovaných *Chasmanthium latifolium* a *Festuca gautieri* (= *F. scoparia*).

V trváčkách se lze spolehnout na několik stálíc: *Epimedium perralderianum*, které se dokáže pomalu rozrůstat pod starým bukem, žlutě kvetoucí *Epimedium pinnatum* ssp. *colchicum* a málo známé *Epimedium pubigerum* s bílými květy. Všechny tři druhy jsou stálezelené. K nejtvrdějším patří i *Acanthus hungaricus*, *Lithospermum purpureocaeruleum*, stálezelené druhy rodu *Bergenia* a *Waldsteinia geoides*, která vydrží i na slunci, pokud má dostatek vláhy. Velmi odolné jsou i *Helleborus foetidus*, *H. odorus* a *H. orientalis*, všechny stálezelené a *Geranium macrorrhizum*, *G. x cantabrigiense* a v teplejších podmínkách lze vyzkoušet i *Ceratostigma plumbaginoides*.

I z omezeného množství druhů, které jsou pro těžké podmínky suchého stínu použitelné, je možné vytvořit působivé výsadby. Pro časně jarní efekt lze použít *Convallaria majalis*, *Helleborus purpurascens*, *Hepatica nobilis* a *H. transsilvanica*, *Symphytum grandiflorum*, *Vinca minor*, *Vinca major* a doplnit některými cibulovinami: *Cyclamen coum*, *Eranthis hyemalis*, *Galanthus nivalis*, *Muscari comosum*. V pozdním jaře pokvete *Geranium phaeum*, *G. nodosum*, *G. renardii*, *Lilium martagon*, *Polygonatum odoratum*, *Saponaria ocyroides*, *Waldsteinia ternata*, na ně pak časově navazuje *Lamium orvala*, *Phuopsis stylosa*, *Tellima grandiflora*, *Telekia speciosa* a koncem léta pak *Anemone hupehensis* a *A. x hybrida*, *Aster divaricatus*, *Cyclamen europaeum* a *C. hederifolium*.

Některé druhy (*Telekia*, *Digitalis*, *Helleborus*, *Symphytum*, *Lilium*) se patrně na propustnějších půdách neosvědčí. V BZA se také většinou nejedná o hluboký stín. Úspěch bude záviset také na následné údržbě zejména v prvních letech po výsadbě. V každém případě je třeba vysazeným rostlinám nechat dost času, aby mohly dobře zakořenit a postupně prokázat své kvality (*Epimedium*, *Helleborus*). Je také dobře mít v zásobě pár dalších druhů, které bychom mohli použít místo těch, které se neosvědčí.

Mnoho vzrušujících zážitků při hledání a nalézání vhodných kombinací přeje

Markéta Nohelová

Literatura:

Časopis Garden Style from the editors of Horticulture magazine – special issue on shade gardens – spring 2003

An encyclopedia of shade perennials, W. George Schmidt, Timber Press 2002, Portland, Oregon, USA

Hardy herbaceous perennials, L. Jelitto, W. Schacht, Timber Press 1990, Portland, Oregon, USA

Bramboříky - skvosty našich zahrad II

Když jsem listoval v našem časopise, tak jsem v čísle 44 narazil na článek, který jsem před třemi lety napsal. Přiznávám, že už tenkrát jsem uvažoval s jeho pokračováním, ale teprve teď, kdy jsem si ho znovu přečetl, jsem si svůj dluh připomněl a rozhodl se jej splatit.

Zaměřil bych se znovu na druhy, které jdou u nás pěstovat s menším či větším úspěchem ve volné kultuře. Nebudu se již zmiňovat o technice pěstování. O tom jsem už něco napsal v článku o brambořících kvetoucích na podzim. Platí to i pro bramboříky kvetoucí v jarním období.

Začal bych nejznámějším a velice často pěstovaným bramboříkem *Cyclamen coum*. I když u tohoto druhu to "jarní" moc neseď, protože dost často tento druh nebo jeho formy (kterých je mimochodem značné množství) rozkvétají již v předjaří, což je v této roční době obzvláště milé. Ve skleníku první rostliny rozkvétají na přelomu prosince a ledna, to jest v době, když dokvétají poslední květy druhů podzimních. Na zahradě dost často kvetou již v únoru. Dokážou snad rozkvést i pod sněhem. Dost často jsem pozoroval, že postupně jak odtával sněh, tak se ukazovaly plně rozkvetlé květy.

Jak jsem se již zmínil, *Cyclamen coum* je druh velice variabilní. Bylo popsáno mnoho forem, které se liší jak kresbou na listech, barvou a velikostí květů, ale i dobou květu. Listy jsou ledvinovité, zelené bez kresby, nebo s kresbou, která může být výrazná. Vyrůstají již na podzim. Květy jsou bílé, světle až tmavě růžové, u některých forem (abschasicum) přechází až k červenofialovým odstínům, vždy s tmavším, někdy až černým očkem. Hlízy jsou ploše kulovité, asi 5 cm široké s kořeny na spodní straně. Roste v jihovýchodní Evropě, v Turecku, odkud zasahuje přes Kavkaz až do Arménie. Vyhledává smíšené řídké lesy, křovinaté stráně a pastviny.

Cyclamen coum v našich podmínkách roste a kvete dobře a je v kultuře celkem často zastoupen. Pokud má dobré podmínky, tak se dokáže množit i samovýsevem a pak vznikají kolonie, které působí v době květu úchvatným dojmem. Pokud jsem jej pěstoval venku, tak mě tento druh rostl nejlépe ve vřesovišti. Na zimu jsem jej nekryl, ale myslím si, že kryt hlavně v místech, kde je malá sněhová příkrývka, by byl vhodný. Musí se ale včas odstranit, aby se rostliny pod ním nepřírozně nevytáhly.

Cyclamen parviflorum je druh patřící do okruhu forem *Cyclamen coum*. Jak už název napovídá, jeho květy jsou malé a celkově jsou rostliny drobnějšího vzrůstu. Pochází z Turecka, kde byl nalezen na Zigána pass. Tento druh v našich zahradách zatím moc vidět není, takže s jeho pěstováním moc velké zkušenosti nejsou. Od některých přátel mám informace, že jsou s ním potíže a moc se mu na našich zahradách nelíbí. Já to posoudit nemůžu, protože jej pěstuji ve skleníku v minerálním substrátu a v tomto prostředí s ním nemám žádné problémy. Kvést jsem ho zatím neviděl, protože ho pěstuji krátce.

Poněkud méně pěstovaným druhem je další z jarních bramboříků *Cyclamen repandum*. Pochází z jižní Evropy a zasahuje až na východ Turecka. Hlízy jsou drobnější s kořeny na spodní straně. Listy jsou světle zelené, na horní straně s nevýraznou kresbou, zesponu načervenalé. Objevují se až na jaře. Květy má karmínově růžové až červené, bez očka, na stvolech vysokých až 20 cm. Je známa i forma s čistě bílými květy. Roste ve smíšených lesích a na křovinatých stráních, často v hlubokém stínu.

Tento druh, pokud ho na zimu kryjeme proti silnějším mrazům a zimní vlhkosti, se dá udržet na zahradě řadu let. Přes léto mu vyhovuje sušší prostředí. Jeho formy popsané jako variety *rhodense*, *vididum* a *peloponnesiacum* lze v našich podmínkách pěstovat pouze v prostředí, kde teplota neklesá trvale do výraznějších minusových hodnot.

Další druh, který lze v teplejších polohách pěstovat ve volné kultuře je *Cyclamen pseudibericum*. Pochází z Malé Asie, kde roste na zastíněných stanovištích, ale lze jej najít i na lukách nebo pastvinách. Hlízy má středně velké, ploše kulovité s kořeny na spodní straně.

Listy se objevují již na podzim, mají výraznou kresbu a na spodní straně jsou zelené až tmavě červené. Kvete v březnu až dubnu karmínově červenými květy s tmavým, bíle lemovaným očkem.

Ve venkovní kultuře jsem tento druh zatím nezkoušel. Moje podmínky na Vysočině, ve výšce 500 m n.m. nebudou zřejmě ideální pro skupinu rostlin, kam je tento druh řazen. Viděl jsem ho u přítele Zvolánka, který tento druh pěstuje na své skalce v Dobřichovicích a podle jeho sdělení nemá s ním žádné problémy. Zdá se, že jižní Morava by mu mohla vyhovovat, ale i zde bych doporučoval důkladné zimní krytí.

Všechny další druhy bramboříků, kvetoucích v jarním období, jsou pro pěstování ve volné kultuře nevhodné z důvodu malé odolnosti k nižším teplotám. Můžeme je ale s úspěchem pěstovat na místech, kde trvale nedochází k hlubším poklesům teplot, tj. zimní zahrady, skleníky apod. Jsou to rostliny, které určitě stojí za tu námahu a pro mně je velice důležité, že v podzimních a zimních měsících mohou zajít do skleníku, kde vždy něco kvete, ať už jsou to bramboříky nebo také drobné botanické narcisy, krokusy apod. Ale o tom až zas někdy příště.

Jaroslav Baláž, Dolní Rožínka

Lomikámen vstřícniolistý

Alespoň zmínku o tomto lomikamenu, který botanikové nazývají *Saxifraga oppositifolia*, najdete téměř v každé knížce o skalničkách nebo vysokohorských rostlinách střední Evropy. Proč o něm tedy chci ještě psát? Na tuto otázku snad odpovím v dalších odstavcích a řádcích tohoto článku.

Nejprve se podívejme do přírody. Lomikámen vstřícniolistý má značně velký areál rozšíření, není však přísně vysokohorskou rostlinou. Jsou místa, kde najdeme celé porosty této rostliny jen několik metrů nad mořem, a to na dalekém severu, za polárním kruhem, například na Špicberkách, v Grónsku, na Islandě, v Laponsku nebo na Sibiři. Dále na jih je jeho výskyt vázán na hory. Ve Skandinávii a ve Velké Británii za ním ještě nemusíme šplhat příliš vysoko, ale dále na jih roste již jen ve vyšších až vysokých nadmořských výškách. V Alpách stoupá až do 3800 m n.m., našli bychom ho ale i ve vyšších horách Slovenska, Balkánu, v Apeninách, Pyrenejích a dokonce i ve španělském pohoří Sierra Nevada. Příroda ale miluje výjimky, a tak lze vzácně nalézt lomikámen vstřícniolistý i ve střední Evropě v nadmořských ne tak závratných. To je případ Sněžných jam v Krkonoších nebo údolí Rhône a Rýna, kam ho splavila velká voda do nadmořské výšky jen 400 m. Co z toho všeho plyne? Lomikámen vstřícniolistý má rád chladno. Těžiště rozšíření má v arktické a subarktické části severní polokoule, kde je považován za průkopnickou (pionýrskou) rostlinu, která osidluje skalnatá místa a zpevněné sutě jak na vápenci, tak i na kyselých horninách.

Popis rostliny omezím jen na několik podstatných znaků. Výška kolem 3 cm, tvoří ploché trsy až polštáře složené s lodyžek, které v příhodných podmínkách přikořeňují. Lodyžky jsou velice hustě pokryty malými listy umístěnými vstřícně (odtud druhový název). Listy jsou tmavě zelené, případně s náběhem do šedozelena, někdy na nich můžeme pozorovat šupinky vyloučeného vápníku. Velké květy, asi 1,5 cm v průměru, mají 5 korunních plátků. Barva varíruje od růžové přes vínově červenou až k fialové, vzácnější je bílá. Na našich skalkách v nižších polohách se z květů můžeme těšit v závislosti na vývoji předjarního počasí v březnu až dubnu. V kultuře se pěstuje několik klonů, které se liší nejčastěji barvou nebo velikostí květu. Já jsem pěstoval nebo ještě pěstuji následující: 'Alba' - štíhlejší bílé květy, drobný list, 'Florissa' - úzký, světle starorůžový, nepříliš nápadný květ, 'Ruth Draper' - velký květ, zdánlivě plnokvětý (viz. barevná příloha), 'Theoden' -

světější odstín, odlišný tvar květu, 'Wetterhorn' - kvete bohatě, sytě karmínově. Dále se v kultuře můžete setkat s rostlinami označenými jako var. *latina* (dobře roste a kvete většími, jasně růžovými květy), ssp. *arcto-alpina* (tvoří hustší, pevnější polštáře), 'Splendens' (velký červenavý až karmínový květ), 'Skye Form' a řadou dalších klonů, které nemají kultivarová jména.

Lomikámen vstřícnohlavý většina skalničkářů z nížin považuje za druh krátkověký. Zcela určitě to platí u skalek na jižních svazích, ale ani skalky orientované k severu nezaručují dlouhověkost této otužilé rostliny, která sice bez problémů přečkává holomrazy -30°C a její plně rozkvetlé květy nepoškodí ani třicetcentimetrová sněhová pokrývka, ale ničí ji tropická letní vedra.

Já lomikámen vstřícnohlavý pěstuji od roku 1986. Tehdy jsem si první rostlinu obstaral na burze brněnského klubu skalničkářů (tehdy ještě jako nečlen) a patrně se jednalo o *Saxifraga oppositifolia* var. *latina*. V té době jsem na své nové zahradě ještě neměl postavenou skalku. Kdesi jsem ale našel rozbitou keramickou kanalizační rouru, její širší konec byl neporušený a posloužil mi ke stavbě první miniskalky. No, abych byl upřímný, byl to pokus o miniskalku. „Roura“ byla zapuštěna v polostínu letité třešně, v časném jaru sem svítilo slunce téměř po celé dopoledne, po olistění třešně jen ráno. Ještě musím dodat, že mám zahradu na severním svahu. K dispozici jsem měl několik pískovcových kamenů. Pamatuji si, že kromě lomikámeny vstřícnohlavé jsem do „roury“ zasadil ještě i jiný lomikámen, a to *Saxifraga paniculata*, dále plnokvětou tařicí skalní *Alyssum saxatile* 'Plenum' a keřík kdoulovce *Chaenomeles japonica*. Pískovcové kameny, použité v miniskalce, pocházely ze starého lomu a měly učebnicovou patinu. Byly omšelé a částečně porostlé lišejníky a mechy. Mechy se postupně rozšířily i mimo kameny a všechny rostliny, i ty později dosazované, brzy zahubily. Zůstaly jen ty dva lomikámeny. Lomikámeny vstřícnohlavé v společenství s mechou prospívaly. Jeho lodyžky do mechu zakořeňovaly a postupně se rostlina tímto způsobem přesunula k severnímu okraji „roury“, některé lodyžky v tomto místě přepadaly přes okraj. *Saxifraga oppositifolia* zde kvetla každoročně, vyhnula až v během horkého léta 2003. Na jednom místě byla 17 let. V tomto případě je to jasný důkaz dlouhověkosti.

Postupně jsem si na zahradě vybudoval několik skalek. Ta první byla s klasického vápence. Lomikámen vstřícnohlavý jsem zde vysadil na nejchladnější, k severozápadu orientovanou část, která byla od jihu stíněna jabloněmi. Mech jsem zde netrpěl, kolem rostlin jsem udržoval vápencovou suť. Na tomto místě nevydržel déle jak tři roky, jen o něco déle zde přežíval jeho bíle kvetoucí klon. Možná zde bylo příliš sucho, vzrostlé jabloně v době vegetace ze svého okolí odeberou veškerou vláhu, možná vadilo pozdně odpolední slunce, které přece jen stačilo rozpálit kameny a suť kolem rostlin.

Druhá skalka byla z vrstevnatého vápence, byla ale hodně osluněná. Na ní jsem zkoušel pěstovat jen bíle kvetoucí klon na vlhčí plošince přistíněné většími kameny. Odtud se postupně přepřel na hranu velkého balvanu porostlého mechou a posléze téměř všechny lodyžky přepadaly přes hranu tohoto kamene, takže byly obráceny přímo k severu... Zde rostlina vydržela asi 6 let, než ji udusil mech, který byl příliš agresivní.

Třetí místo, kde jsem zkoušel pěstovat jeden z kultivarů, byla nízká zídka z pěnovce (travertinu) orientovaná k severozápadu a částečně přistíněná meruňkou. Místo rychle vysychavé, ale často kroupené. Rostlina zde vegetuje od roku 1993 dodnes, roste zde dobře, ale kvete zřídka.

Posledním místem, kde pěstuji mikro sbírku klonů *Saxifraga oppositifolia*, jsou mírně skloněné plošiny vrstevnaté skalky ze slepence. Skalka je orientovaná na severozápad, ale od západu stíněná švestkou, takže přímé slunce sem v létě vůbec nesvítí. Pěstuji na tomto místě i jiné horské rostliny, kterým prospívá vlhko a chlad. Místo od května do září za přísušku téměř

denně zalévám nebo alespoň rosím. Pokud prší, je zde vláhy dostatek, protože skalka se nachází pod skleníkem, ze kterého stékající voda zasakuje do skalky, pokud je sníh, tak je ho tu také nejméně dvojnásobek, protože sjíždí ze skel skleníku na skalku. Na této skalce jsou plošiny mezi kameny pokryty slepencovou drtí, kterou místy prorůstá mech. Agresivní druhy mechu ale likviduji. Rostliny lomikamenu vstřícniolistého zde dobře rostou a bohatě kvetou, horká léta je však dosti poznamenávají a oslabují, porosty řídnou, ale v předjaří dalšího roku i takto „pocuchané“ porosty jsou posety záplavou květů. A pro mne je to signál, že mám toho roku pro jistotu několik rostlin namnožit. Množím obvykle řízkováním nebo oddělováním zakořeněných lodyžek na přelomu srpna a září.

Když shrnu veškeré poznatky o lomikamenu vstřícniolistém, tak stanoviště volte vždy co nejchladnější s vysokou vzdušnou vlhkostí a odklonem od přímého slunce. Nejvhodnější je slunce ranní a po 10 hodině světlý polostín, který zajistí vyšší stromy. Vhodné jsou menší plošinky, úzké spáry se neosvědčily. Půda by měla být propustná, humózní, je dobré ji obohatit rašelinou nebo ještě lépe drceným rašeliníkem, který ji udrží déle vlhkou. Vhodná je výsadba mezi ukázněné nízké okrasné traviny, jako je novozélandská *Luzula ulophylla*, nebo ostřice *Carex norvegica*. Mech je na skalce většinou považován za nežádoucí, ale méně agresivní druhy mechů, které se rozrostou do polštářků *Saxifraga oppositifolia*, zvlhčují vzduch v jeho bezprostředním okolí, umožňují snazší přikořeňování lodyh a brání přehřívání povrchu půdy. V takovém případě se *Saxifraga oppositifolia* může stát i na skalce v nížině dlouhověkovou trvalkou, která nás v předjaří potěší záplavou květů.

Mojmír Martan, Brno

Vřesoviště známé i méně známé

Článek "Kopytníky" z klubového časopisu "Skalničkářův rok" č.49 mě přivedl k zamyšlení se kterým se Vás pokusím seznámit.

Vřesoviště, prostředí tajemné, podmanivé a plné nádherných momentů. Nejčastěji vidíme kyselou část zahrady osázenou rododendrony a doplněnou kultivary vřesovců (*Erica*), které jsou dnes velmi snadno dosažitelné na našem trhu, avšak vhodných rostlin pro toto prostředí je mnohokrát více. Zkusme, i když tento pokus nebude vyčerpávající, o řadě druhů vhodných do vřesoviště si v abecedním pořádku popovídat. Naše zkušenosti jsou však vzhledem k velikosti pozemku, který máme k dispozici, převážně s rostlinami malého vzrůstu. Po zimě 2002-2003 a teplém létu 2003 máme řadu ztrát, ale kdy a kde nejsou ztráty. Zacházíme s rostlinami, které pochází z prostředí od našeho mnohdy velmi odlišného a tak přizpůsobování přináší ztráty. Věřím jen, že příznivců těchto rostlin bude přibývat, v co jistě napomůže objevování se stále více nových druhů, a tak i případné ztráty budou snadněji nahraditelné. Kyselé prostředí si zvýšený zájem zaslouží.

Na prostor náročnější *Andromeda polifolia* (kyhanka) je nízký keřík, který vytvoří asi 20-25 cm vysokou pokrývku půdy ve vlhčí části vřesoviště. Různé druhové odrůdy, jako například '*Angustifolia*', '*Macrophylla*', '*Compacta*' nebo '*Nana*', jsou pěstovány na našich zahradách. Světle růžový květ, dobré odnožování a dobré snášení řezu rostlinou z ní dělá vyhledávaný rostlinný prvek do této části zahrady. Dnes známe řadu kultivarů, které se k nám dostaly od pěstitelů z východní Asie a Japonska, jako například *Andromeda polifolia* '*China*', '*Kiri Kaming*' a další. Kultivary mají sytě růžové květy, kompaktnější habitus, ale životaschopnost základního druhu neztrácí.

Z našeho domácího prostředí známe pro kyselé prostředí vhodnou medvědici *Arctostaphylos uva-ursi*. Tento jediný evropský druh, velmi podobný všem ostatním druhům na opačné straně planety, na severoamerickém kontinentu, má poléhavé dřevité lodyhy. Kultivar vzniklý křížením *A.uva-ursi* a americké *A.columbiana*, v kultuře vedený jako *Arctostaphylos x media*, je poněkud mírnější v růstu, tak ho lze použít i k výsadbě do koryt, kde v dubnu a květnu, na rozdíl od našeho druhu, zakvete světle růžovými květy. Jinak jsou základní druhy poněkud rozpínavější, ale snášejí řez a tak se dají udržet v požadovaných mezích.

Za pozornost však podle mne stojí následující rod - *Cassiope*. Můžeme ho rozdělit do dvou skupin, na himálajskou a ze severních chladných oblastí (cirkumpolární). Původní prostředí rodu *Cassiope* musíme respektovat a snažit se o co nejpříznivější životní podmínky. Nemáme možnost chladu, ale chráníme rostliny před poledním sluncem vhodnou výsadbou a zajištěním dostatečné vlhkosti po celé letní období. Himálajská skupina - *Cassiope fastigiata*, *C.selaginoides* a *C.Wardii* - jsou dle našich zkušeností obtížnější a ve své podstatě je i obtížně sehnatelné semeno těchto druhů. Cirkumpolární skupina je snadnější, ale ve všech zmíněných zásadách nesmlouvává. Snad nejznámější druhy jsou *Cassiope lycopodioides*, *C.mertensiana*, *C.mertensiana glauca* a *C.tetragona*. Rozlišení jednotlivých druhů se řídí habitem rostliny, barvou olistění a v neposlední řadě i průměrem lodyh, které jsou kryté zelenými nebo zelenostříbřitými střechovitě poskládanými listy a krémově bílými květy zavěšenými na delších stoncích, u některých druhů s červeným lemlem na okraji. Rozdílné je i rozvětvení zvonkovitých květů jednotlivých druhů. Výška rostlin se pohybuje od 15 do 25 cm, u *C.lycopodioides* jen okolo 5cm. Podle péče o rostliny, hlavně pak péče o vláhu a vhodnou hnojivou zálivku, získáme keře v průměru 30-40 cm široké. Ale vždy je třeba počítat s rezervou mladých rostlin, které si připravíme nařízkováním v červnu. Stačí totiž jedna nevhodná zima nebo léto a s radostí je využijeme.

Ing.Hieke ve své Praktické dendrologii v této skupině uvádí i *C.hypnoides* a *C.stelleriana*, které jsou skvosty, ale pro pěstování v našich podmínkách nepoužitelné. Obě rostliny byly botaniky zařazeny do samostatné skupiny pod názvem *Harrimanella*.

Rod *Cassiope* má dnes řadu kultivarů, jmenujme si například *C x 'Edinburgh'*, *'Muirhead'*, *'Randle Cooke'*, kde převážně jeden z rodičů byla *C.lycopodioides*, záruka kompaktního habitu. Kultivary dobře rostou, bohatě kvetou, ale ve svých nárocích rodu *Cassiope* jsou tvrdohlaví.

Chamaedaphne (lýkoveček) má jediného zástupce rodu, neopadavý keř *Chamaedaphne calyculata*. Z výsevu byl vyselektován malý typ uváděný jako *Ch.calyculata 'Nana'*. Pokud odborná literatura u základního druhu uvádí výšku až 1m, pak *'Nana'* je okolo 30 cm. Květem jsou bílé baňky. Množíme řízkováním v červnu až červenci, snášejí umístění na slunci za předpokladu stálé vláhy. Pokud zanedbáme tento požadavek rostliny, bude habitus řídký.

Z rodu *Daboecia* je opět jediný vhodný zástupce pro naše zahrady, a to *Daboecia cantabrica*. Keřík podobný vřesovcům (*Erica*) je asi 30-35 cm vysoký, má tmavě růžové až tmavě růžovofialové baňkovité květy. Je běžná i bílá odrůda, *D.cantabrica 'Alba'*. V paletě odstínů barev lze vyselektovat zajímavé formy, ale já jsem tomuto nepropadl, protože *Daboecia* je choulostivější dřevinka v našem prostředí, a tak vynaložený čas a práce mnohdy nemá dlouhého trvání. Podobně jako vřesovce (*Erica*) ji množíme v červnu řízkováním nebo na podzim výsevem, doporučuje se zimní kryt.

V následujících řádcích se poněkud zpronevěřím slovům malý, zakrslý a zmíním dřevinu *Enkianthus*. V literatuře jsem se setkal s druhy *Enkianthus campanulatus*, *E.cernuus* a *E.perulatus*. Původem těchto keřů nebo stromů je východní Asie, Japonsko, dosahují výšky 1,5 - 3 m, avšak řezem lze udržet přijatelnou výšku i do malé zahrady. Pro chomáče květů, zavěšené na dlouhých stoncích, kdy jednotlivá baňka květu má až 1 cm v průměru, a na podzim pro krásu barev listů, stojí za to pěstovat, zvláště *E.campanulatus*. Literatura uvádí množení řízkováním v létě, nemám zkušenost, avšak výsev na podzim mám ověřený a s dobrými výsledky. Dřevina je plně mrazuvzdorná a má také ráda dostatek vláhy.

Z našeho pohledu skvostem je další malá plazivá dřevinka *Epigaea* (pozemník). Druhy *Epigaea asiatica* a *E.gaultherioides* pocházejí z Asie, *E.repens* ze severní Ameriky. Křížením *E.asiatica* a *E.repens* vznikl hybrid nazvaný *Epigaea x 'Aurora'*. Jsou to sice rostliny mrazuvzdorné, ale lehká příkrývka chvojím je jistější.

E.asiatica je poléhavý, rozprostřený keřík se zeleným srdčitým, hnědě ochlupeným listem, trubkovité růžové kvítky jsou uloženy na koncích letorostů.

E.gaultherioides je také zakrslá dřevinka, dle literatury velmi obtížně pěstovatelná. Nachází se v bývalém Sovětském svazu v jeho jižní části a v Turecku, kde roste společně s druhy *Rhododendron ponticum* a *Vaccinium arctostaphylos* jako podrostová dřevinka.

E.repens má světlejší a menší kožovité listy než *E.asiatica* s hnědými chloupky na stoncích. Květenství bílé barvy má nahloučené na koncích letorostů. Je to opět poléhavá dřevinka, literatura uvádí, že sama zakořeňuje. Já jsem tuto zkušenost za léta jejího pěstování neudělal, ale pokud získám semeno, provedu na jaře výsev, podobně jako výsev rododendronů a se slušným výsledkem. Vyžaduje přistínění a nevysychavé prostředí.

E.x 'Aurora' je, jak jsem již psal, výsledkem křížení, zachovává si habitus rodičů. I starostlivost je jako u rodičů, květ má tmavší než *E.repens*.

Gaultheria je poněkud obsáhlý rod, čítá asi 150 druhů a různých typů, domovem je převážně ve východní Asii, Tibetu, Číně, Japonsku, Barmě a několik typů roste na Novém Zélandu. Květenství je tvořeno z baněk na koncích letorostů, jsou bílé, narůžovělé nebo v kombinaci růžovo-bílé. Plod tvaru borůvky je bílý, červený až temně modrý. Rostliny vytváří keříky s neopadavým listem od výšky 8 cm u *G.humifusa* až do 150 cm u *G.shallon*.

Velmi známá je *Gaultheria procumbens* (libavka polehlá), pěkná pokryvná dřevinka, která snáší slunce. Je kompaktní, asi 10 cm vysokou rostlinou s lesklým zeleným oválným listem, který se v zimě vybarví bronzovo-červeně, s růžovobílým květem a svítivě červeným plodem, který setrvá po celou zimu.

Velmi vděčná je *G.miqueliana*. V pozdním jaru tvoří hrozny 4-6 bílých baňkovitých květů s růžovým nádechem, ozdobná je jak lesklými kožovitými listy hustě nasazenými na lodyze, tak i bílými bambulemi plodů. Odnožuje mělce pod povrchem a tak nejen spolehlivě poroste jí svěřenou plochu, ale i pohodlně se množí zakořeněnými oddělky. Jak jsem uvedl v úvodu tohoto odstavce, vděčná rostlina i tím, že dobře regeneruje v částech poškozených mrazem. Opravdu stojí za to.

Druhy, pocházející z Nového Zélandu, vynecháme, pokud nemáme skleník. Naše zimy jim nesvědčí. V našem případě ani bohatý zimní kryt nám neuchránil *G.antipoda*, ani mnohem hezčí *G.depressa*.

Krémově bílé květy a modré plody má *G.sinensis*, ale její původ, Barma, nám také neudělá radost. Pokud se nám však podaří získat semeno *G.cuneata*, pomalu rostoucí keřík kompaktního vzrůstu s hustě nahloučenými, malými oválnými, sytě zelenými lístky a bílými květy i plody, vysévejte ! Je původem ze západní Číny a v našich podmínkách je odolná. Podobně tak i s malou *G.humifusa*, která dorůstá jen do 10 cm. Jednotlivé, bíle narůžovělé květy a červené plody nás potěší.

Výsev je shodný s výsevem vřesovců, jen s tím rozdílem, že někdo vysévá na povrch substrátu bez zásypu, někdo zasype výsev slabou vrstvou prosáté rašeliny smíchané s prosátým pískem. Rychlejší však je odstříhávat postranní zakořeněné letorosty.

Vyšším keřem mezi výsadbu rododendronů je ***Kalmia polifolia*** (mamota), která dorůstá cca 40 cm výšky, má růžový otevřený miskovitý květ. Menší, asi 15-20 cm vysoká, je ***Kalmia polifolia 'Microphylla'***, kterou, ač je udávána jako tvrdá, kryjeme zvláště v předjaří. Často nám opožděný mráz zničí sotva se ukazující kuličky pupat.

V roce 1930 v Oregonu byla prvně objevena rostlina 25-30 cm vysoká, v první fázi objevu nazývaná Malá Kalmia a později botaniky pojmenovaná jako ***Kalmiopsis leachiana***. Objevitelka této rostliny, paní Laech dala jméno tomuto krásnému, stálezelenému zakrslému keři s otevřeným růžovým květem. Množí se řízkováním v červnu až červenci, ale protože tato rostlina u nás semení, je možný i výsev v únoru.

Na vlhčí místa ve vřesovišti si můžeme vysadit kromě nám známého domácího rojovníku bahenního ***Ledum palustre*** i ***Ledum groenlandicum***, který je rostlinou kompaktnější s hrozny bílých květů. Množíme výsevem, trvá ale delší dobu, než dopěstujeme květuschné rostliny, nebo řízkováním, podobně jako u ostatních zástupců čeledi *Ericaceae*.

Severoamerická rostlina s růžovými pupaty, bílými květy a drobným listem, který známe ve větší velikosti u zimostrázu (*Buxus*), a který také dal rostlině jméno, je ***Leiophyllum buxifolium***. Dorůstá výšky 25-30 cm, dobře roste i kvete i na slunci. Odolná, stojí za shánění. Menší a kompaktnější je ***L. buxifolium 'Prostrata'***, kvete v květnu stejným květem. Tyto rostliny množíme výsevem, je to způsob pomalejší, ale spolehlivý.

V místě, kde jsme schopni uchránit rostlinu v době od 11 do 16 hodiny před sluncem a současně zabezpečit stálou vláhu, si můžeme dovolit pěstovat skvost evropských hor, skalenku poléhavou - ***Loiseleuria procumbens***. Právem se nazývá „skalní azalka“. Květenství jsou vrcholové hrozny trubkovitých zvonků růžové barvy. Jak jsem uvedl v úvodu odstavce, pokud zachováme uvedené podmínky, bude „tvrdá“. Byly doby, kdy se nám dařilo dávat semeno z vlastní rostliny do zahraničních klubových výměn, ale naše malé zanedbání nás o tuto šanci připravilo. Proto je vhodné mít rezervní mladé rostliny, které tuto situaci napraví. Skalenku lze řízkovat, ale jistější, i když pracnější je výsev semen. Nejméně vhodný je dovoz z volné přírody, který ohrožuje rostlinu, ale i nás v případě kontroly na hranicích a to s dalekosáhlými následky pro chybujícího.

Kdysi, ve spolupráci s PhDr. Seibertem, jsme vysévali i ***Menziesia ciliicalyx***, nevýraznou rostlinu, která na naší zahradě stále je, ale ne pro okrasu, pouze do sbírky. Řídký keř, který řezem udržujeme asi na výšce 50 cm, kvete nevýraznými zelenobílými baňkovitými květy, má malý zelený oválný list.

Pernettya je původem z Jižní Ameriky a Nového Zélandu a tady je pro nás kámen úrazu. Zimování na zahradě, i když s krytem, není jisté. Druhově je tato rostlina blízká s Gaultheriemi. ***Pernettya mucronata***, 30-35 cm vysoký keřík, je velmi dekorativní eliptickým, po okraji zoubkovaným listem, méně květem. Velmi dekorativní jsou bílé nebo narůžovělé kulovité plody až 1 cm v průměru. Šlechtěním a křížením *Pernettya* a *Gaultheria* vznikl kříženec ***Gaulnettya 'Pink Pixie'***, který dle našich zkušeností zimuje dobře a je i na našem trhu jako dovozočná rostlina k dostání vždy s bohatou násadou květů, menší velikosti.

Pernettya má i další druhy - *P.nana*, vysoká asi 6cm, *P.prostrata* s výškou do 20cm, *P.pumila* a *P.tasmanica* dosahující 8-18 cm výšky. Jen ta odolnost.

Phyllodoce - další z rodů čeledi Ericaceae, který přes svůj půvabný vzhled rostliny i květu má snad nároky bránící jeho rozšíření, nebo není moderní? Nevím. Skoupá na informace je i naše botanická literatura. A tak nezbyvá, než čerpat informace ze zahraniční literatury, přátel, a pro ty, vybavené moderní technologií, i z internetu. Já zůstanu u klasiky. Ze zájmu jsem si nashromáždil pár poznatků. Prostředí vřesoviště je bezproblémové, ale opět naše nespolehlivé zimy. Pro nás byla nepříjemná zima 2002-2003 a to pak nezbyvá, pokud nemáme rezervy v množárně, začít anabázi shánění znovu. Zkušenost s pěstováním *Phyllodoce aleutica*, *P.caerulea*, *P.empetriformis* a *P.nipponica* nám trochu napomohla, protože jsme měli malou rezervu. Rostliny jsou podobné vřesovcům, mají řídký habitus, který příliš nezahoustne ani pravidelným sestřihem, jak se děje právě u rodu *Erica*.

P.aleutica pochází ze severovýchodní Asie a západu Severní Ameriky. Výška asi 18 cm, malé, sytě zelené listy, na spodní straně se žlutým žebrem, květ sytě žlutý. Množení řízkováním v červnu, které je uváděno jako jeden ze způsobů množení, mne neuspokojoval ve svém výsledku. Protože rostlina v našich podmínkách dobře semení, používám výsev, který je sice pracnější (titěrné semenáčky, pikýrování a následná péče) ale vyplácí se.

P.breweri, původem z kyselých míst Kalifornie, z asi 3000 metrových výšek, je pro naše podmínky poněkud složitý druh. Výška okolo 15 cm, růžovočervené květy podle literatury doslova svítí.

P.caerulea je pro mne velmi lákavá rostlina, po jejím získání jsem se jí velmi věnoval, přesto po 7 letech odešla do „věčných lovišť“. Za tuto dobu pouze třikrát kvetla. Má velmi pomalý růst, světle zelený list, růžový květ. Obtížný druh s nárokem na stálou a přiměřenou vlhkost.

P.empetriformis je naopak rostlina, která při dodržení zimní ochrany nám bude dělat radost. Asi 15 cm vysoká rostlina, růžovofialový květ, úzký tmavě zelený list. Dobře semení, množení výsevem považuji za nejvhodnější.

P.nipponica je další druh, který je vhodný pro pěstování v našich podmínkách. Už název napovídá, že pochází z Japonska. Je to jen asi 10 cm vysoký keřík se smetanově žlutým zvonkovitým květem.

Pokud shrneme zkušenosti s uvedenými druhy, které jsou jen částí seznamu druhů, můžeme doporučit ochranu před spalujícím poledním sluncem, dostatek světla a vláhy. Zimní ochranou nešetřit, hnojení jako u rododendronů.

Rhodothamnus chamaecistus jako jediný zástupce monotypického rodu, pochází z východních Alp a Dolomit. Výška 15-18 cm, malé vrcholové hrozinky zvonků v sytě růžové barvě. Obtížně množíme řízky v VI.-VII. i výsevem. Chce to trpělivost. Spolu s *Phyllodoce* vytvořil kříženec *Phyllothamnus erectus*, který je si 24 cm vysoký s růžovým květem. Tvrdá rostlina. Množení podobné jako u *Rhodothamnus*.

Dalším mým oblíbencem je málo pěstovaný keřík *Tripetalea bracteata*, původem z Japonska, stejně jako *T.paniculata*. Vzhledem k malé nabídce semen je obtížné tyto keříky sehnat, a to je škoda. *T.bracteata* je keř, který ve stáří 30 let dosahuje asi 35 cm výšky. Atraktivní je květ v zelenobílé barvě s ohrnutými petály, podobně jak to praktikuje kandík. Kvete v červenci až září, podobně jako *T.paniculata*. Ten je asi o 15 cm vyšší. Obě rostliny snášejí řez, množíme je řízkováním v letních měsících nebo výsevem.

Jen malý odskok udělám od zástupců vřesovcovitých (*Ericaceae*), protože jsou to rostlinky, bez kterých si nedovedu představit naše vřesoviště. Monotypické čeledi

Caprifoliaceae kraluje *Linnaea borealis* - stálezelená polokeřovitá plazivka, vyžadující kyselé prostředí, přistínění a vlhko. Na asi 5-6 cm vysokých stoncích visí dva růžovobílé trubkovité voňavé květy. Dobře se množí na jaře oddělením zakořeněných lodyh. Je však třeba upozornit, že nemá ráda polední slunce a nedostatek vláhy. Je mrazuvzdorná, lehký kryt však doporučuji.

Druhou rostlinou, kterou nemohu opomenout, je *Mitchella repens* z čeledi Rubiaceae. Opět polodřevnatý plazivý stálezelený keřík. List oválný, asi 1 cm v průměru, bíle pruhovaný. Bílé trubkovité květy jakoby voskové, vonné, jsou umístěné na koncích lodyh. Plody jsou kulovité, výrazné červené barvy. Podobně jako *Linnaea* nemá ráda polední slunce, na jehož přemíru sama rostlina upozorní přeměnou zelené barvy listu na žlutozelenou. Dobře poléhavé lodyhy zakořeňují a tak nám bez velké námahy dává na jaře mladé rostliny. Výsev je pomalejší, ale i ten, pokud je dobré semeno, je spolehlivý. Je mrazuvzdorná, ale opět neuděláme chybu s lehkým krytem, zvláště na jaře.

Třetí rostlina, kterou zmíním, je již opět z čeledi *Ericaceae*, a sice nám známá klikva žoravina *Oxycoccus quadripetalus*, kterou známe i z našich kuchyní jako kompot nebo džem, které se průmyslově vyrábí z jejích plodů. Dnes je *Oxycoccus* nahrazena názvem *Vaccinium oxycoccus*. Je to domácí rostlina našich rašelinišť, rozplazuje se volně, snáší řez a pokud jí nedopřejeme dostatek vláhy, trochu to ovlivní její růst. Jako asi 5 cm vysoký podrost pod rododendrony slouží velice dobře, svoji potřebu světla si najde, kvete růžovým květem, plodem jsou červené bobule až 1,5 cm v průměru, které nám neodnáší kosové a tak je můžeme využít pro kuchyni jako náhradu za brusinky na sváteční svíčkovou. Opět se dobře množí zakořeňujícími lodyhami, pokud je potřeba. Mrazuvzdorná.

Tento můj článek není vyčerpávajícím seznamem, je jen zmínkou o druhích, které mám rád a se kterými mám určité zkušenosti. Rody *Erica*, *Calluna* a *Vaccinium*, kromě jediné, jsem nezmínil ne proto, že nejsou mými oblíbenci, ale proto, že tyto druhy předpokládají plochu, aby byla možná kombinace, která nechá vyniknout jejich kráse. A plocha, to je náš problém. Současně je třeba také zmínit, že z uvedených druhů křížením vznikly a stále vznikají nové kultivary, s nimiž máme možnost se seznamovat na stránkách zahraničních klubových časopisů, firemních katalogů a na internetu. Ale o tom snad jindy.

Na závěr mi dovoluje jeden pokus. Mám nedokonalé informace o pěstitelích zmiňovaných druhů u nás. Nepovažují tito skrytí a neznámí za vhodné prodat se a možná tak vytvořit na dálku spolupracující „fandy“ všeho malého, dřevitého včetně rododendronů, co do vřesoviště patří? Možná časem nebude jen zájem pouze o dřevitou část do tohoto kyselého prostředí. Udělejme něco pro to po vzoru milovníků saxifrag, konifer, čarovníků a pod.

Richard Poláček, Plzeň

Nepovšimnuté rostliny naší přírody vhodné na skalky II.

Iris graminea - kosatec trávolistý

Tento náš domácí kosatec jsem potkával na svých potulkách přírodou za svého mládí dosti často. Nyní na něj nemám jaksi štěstí, ale zato se mohu kochat jeho prostou krásou na své zahradě, kde roste již více jak 35 let a patří k těm oblíbenějším rostlinám. Když pro nic jiného tak pro jeho něžnou meruňkovou vůni, která vynikne lépe až v klidu domova, když ji

neodnáší vítr.

Kosatec trávolistý je na pěstování naprosto nenáročný. Roste v každé půdě. Na mé zahradě vystřídal všechna stanoviště a všude byl spokojen. Jen ve stínu málo kvete. Zasažený trs kosatce trávolistého se pomalu rozrůstá na všechny strany tak, že utvoří kruh. U starších trsů začnou v jeho středu rostliny slábnout až zmizí úplně. V takovém případě je potřeba trs rozdělit a část ho zasadit znovu. Množí se dobře dělením, ale i semeny, která tvoří ochotně. Semena ale chutnají zejména kosům, takže samovýsevem příliš neobtěžuje. Květy i listy po odkvětu jsou vhodné při aranžování menších kytic nebo ikebany.

A nyní opět stručný výtah z botanického popisu rostliny podle „Nové květeny ČSSR“ z r.1989. *Iris graminea* L. je rostlina vytrvalá 20 až 30 cm vysoká. Nejvyšší list převyšuje květenství. List je úzce čárkovitý 0,5 až 1,5 cm široký. Květy jednotlivé nebo po dvou až třech, modré, cca 6 až 7 cm velké. Kvete v květnu až červnu. *Iris graminea* se vyskytuje ve dvou subspeciích, které se od sebe příliš neliší. *Iris graminea* subsp. *graminea*, kosatec trávolistý pravý se vyskytuje v Čechách v okolí Mladé Boleslavi, Chebu a Lokte, na Moravě od Brna na jih. Na Slovensku od Hronu na jih. *Iris graminea* subsp. *pseudocyperus* (Schur) Soó - kosatec trávolistý pašáchor se vyskytuje jen na Slovensku od Slovenského Krasu na východ.

Karel Rozehnal, Brno

Ohlédnutí za výměnou semen 2004-2005

Celou výměnu semen režíroval přítel Hrabě, patří mu za to dík. Semínka se mezi dárci i ostatní zájemce dostala včas, takže předpokládám, že všichni je již máte vysetá. Seznam se oproti loňsku opět o několik položek rozrostl, takže bylo z čeho vybírat. Každoročně na tomto místě představuji druhy nové nebo málo známé, nejinak tomu bude i letos.

Aconitum lamarckii - pochází z hor Evropy, má žlutavé květy a dorůstá výšky 90 až 180 cm.

Alkanna tinctoria - rostlina s čeledi Boraginaceae (Brutnákovité). Vytváří trsy, poměrně malé modré květy jsou na poléhavých lodyhách a objevují se v létě. Výška se udává od 10 do 30 cm. Vhodné je slunné místo s chudou písčitou půdou.

Anthemis cretica* ssp. *columnae - kobercovitý rmen s bílými květy se žlutým terčem a chlupatými listy. Vhodný do skalních štěrbin na slunce, doporučuje se ochrana proti zimnímu moku.

Arenaria cretica - písečnice tvořící jemné, pevné, jen do 10 cm vysoké drny. Kvete bíle koncem jara 1 cm velkými květy. Vhodná do slunných štěrbin vápencových skalek, doporučuje se ochrana proti zimnímu moku.

Astragalus lagurus - kozinec tvořící drny vysoké až 30 cm, z nichž vyniká vejčité květenství na 20 cm dlouhé lodyze. Květenství je podobné zaječímu ocásku, květy jsou bělorůžové a objevují se v létě. Lístky má ukončené bodlinkami. Roste na suchých kamenitých svazích v nadmořské výšce od 1400 do 2400 m v Turecku, severním Íránu a v Arménii. V zimě u nás může trpět nadměrným mokrem.

Campanula ardonensis - nízká rostlina s dlouhými, tmavě modrými zvonky se zahnutými

cípy. Roste na alpínských loukách ve výšce 3000 m.n.m na Kavkaze.

Campanula cenisia - velmi krásný a cenný zvonek vyskytující se v západních a středních Alpách v nadmořských výškách nejčastěji mezi 2000 až 3000 m. Je to jen 2 až 5 cm vysoká miniaturní s jednotlivými 1-2 cm velkými modrými květy. Pěstuje se nesnadno v jemně vlhkých štěrbinách nebo sutích odkloněných od slunce. V zimě chce sucho. Má rád světlé, ale zároveň chladné stanoviště. Semenáčky jsou choulostivé na přemokření a snadno uhnívají.

Campanula hawkinsiana - skalní trsnatý zvonek dorůstající 10 až 20 cm původem z hor Albánie a severního Řecka, kde roste na hadci. Modrofialové květy s dlouhými, širokými odstálými cípy jsou na dlouhých stopkách. Ve skalce by měl nejlépe růst na slunci v sušších štěrbinách s ochranou před zimním mokrem. Pěstitelsky choulostivý.

Campanula morettiana - další s krásných nízkých alpských zvonků, kterému se ale v nížinných skalkách moc nelíbí. V Dolomitech roste v úzkých vertikálních štěrbinách skal. Podobné podmínky vyžaduje i v kultuře, vhodná je výsadba do travertinu. Škodí mu nadbytek vláhy v zimě. Tvoří jen 5 cm vysoké polštářky tvořené malými chlupatými lístky, fialovomodré květy jsou jednotlivé nálevkovité se širokým ústím, 2 až 3 cm dlouhé.

Campanula polymorpha (C.tatrae) - zvonek tatranský dorůstá výšky 10 až 20 cm. Květy vyrůstají po 1 až 6 na koncích lodyh, jsou fialově modré. Endemit Západních Karpat, roste na skalách a zarostlých sutích. Roste i na nejvyšších tatranských vrcholech, proto v nížinných skalkách mu vyhledáme chladnější místo bez slunečního úpalu.

Campanula versicolor - 15 až 40 (60) cm vysoký zvonek rozšířený v horách od Řecka a Bulharska přes bývalou Jugoslávii až po Itálii. Kvete plochými fialovými (na okrajích světlejšími) zvonky v pozdním létě. Má rád hodně slunce a propustnou půdu.

Carex caucasica - ostřice kavkazská. Vyšší druh (cca 1 m) tvořící vzpřímené trsy. List zelený, během léta až zelenožlutý. Ozdobné nící světle hnědé klásky. Nenáročná solitérka pro slunce i polostín a středně vlhkou půdu.

Carex solandri - hustě trsnatá ostřice, výška se udává od 10 do 80 cm (v kultuře je to nejčastěji 30-60 cm). Má listy zvláštní zelené barvy, starší listy se barví do žlutých odstínů. Vyskytuje se na celém severním ostrově Nového Zélandu, na jižním pak kromě Southlandu. Roste ve vlhkých lesích a na mokřích místech, často v říčních bažinách v nadmořské výšce od 0 do 600 m. V zahradě ji sázíme na vlhčí zastíněná místa a na zimu je nutno kolem rostlin navrší dostatečnou vrstvu listů, protože ve své domovině se prakticky neseťkává s mrazy pod -12°C.

Centaurea dealbata - chrpa rostoucí na severovýchodě Anatólie a na Kavkaze. Tvoří 15 až 50 cm vysoké trsy, vyznačuje se vespod bělohuňatými listy a dosti velkými růžovými květy v květnu a v červnu. Má ráda plné slunce a dobře propustnou půdu.

Cerastium candidissimum - řecký rožec tvořící 10 cm koberce. Listy bílé až žlutavě vlnaté s podvinutými okraji, květy bílé, asi 1 cm velké v hustém vrcholíku. Stanoviště by mělo být na plném slunci v sušších štěrbinách s ochranou proti zimnímu moku. V seznamu byl chybně uveden jako *C.candissimum*.

Cicerbita alpina - je rostlina patřící do čeledi hvězdnicovitých (Asteraceae). Někdy se uvádí pod názvem *Lactuca alpina*. Je to vysoká rostlina s nevýrazně modrými květy rostoucí v horách a v arktických částech Evropy. Pěstuje se na podobných místech jako kamzičníky, popelivky apod.

Delphinium delavayi - pěkná čínská ostrožka s velkými fialovými květy dorůstající do 50 cm. Sázíme na dosti slunné místo s propustnou půdou.

Digitalis ciliata - náprstník pocházející z Kavkazu. Kvete žlutě a dorůstá 30 až 50 cm.

Draba zapateri (= *D. dedeana*) - nízká chudina z Pyrenejí. Kvete bíle počátkem května. Žádá dosti slunce a středně vlhkou, dobře propustnou půdu.

Festuca flavescens - pěkná kostřava do polostínu, má jemné zelené listy a tvoří nízké trsy.

Festuca pallens - krásná kostřava tvořící asi 15-20 cm trsy nápadně modrostříbrných listů, květenství jsou na 50-80 cm stéblech. Druh skalnatých strání.

Galtonia princeps - jihoafrická cibulovina s nejistou mrazuvzdorností, v květu dosahuje výšky necelého metru. Květy zvonkovité, nazelenalé.

Jankaemonda x vandedemii - kříženec mezi *Jankaea heldreichii* a *Ramonda myconi*. Tvoří růžice sytě zelených listů pokrytých hnědavými chloupky, podobně jako je tomu u ramondie. Na 10 cm stonku je 3 až 5 mělce zvonkovitých čtyřčetných fialových květů o průměru až 4 cm. Výsev je obtížný, neboť semenáčky se vyvíjejí velmi pomalu a jsou velmi citlivé na přeschnutí a houbové choroby. Ideální je výsev do zavařovací sklenice se sterilním substrátem.

Luzula oligantha - bika cenná nízkým vzrůstem. Tvoří zelené 5 cm drny, květenství dosahuje jen 10 až 15 cm. Vhodná do polostinných částí skalek, dobře si bude rozumět s menšími hořci, primulkami, lomikameny apod.

Moehringia muscosa - česky mateřka, pochází ze sběru v Dolomitech. Patří do příbuzenstva silenek a hvozdíků. Je to 10 až 20 cm vysoká křehká kobercovitá trvalka s bílými čtyřčetnými květy o průměru do 1 cm, které se objevují od května do září a trávově zelenými jehličkovitými listy. Stanoviště je doporučováno polostinné až stinné, chladné s vlhkou humózní vápenitou půdou. Vzešlé semenáčky se pro značnou lámavost lodyh nedoporučuje pikýrovat, ale po zesílení rostlin celý obsah kontejnerku vysadit na vhodné místo.

Pinnelia pedatisecta - áronovitá rostlina kvetoucí v létě úzkými zelenými toulci. Listy má velké, dělené. Žádá stinnější místo, živnější humózní zem a od jara do léta vydatnou závlivu. Nejlépe se pěstuje v kontejnerech, které na zimu uložíme do chladného sklepa. Udává se, že je mrazuvzdorná.

Styrax japonicus - je keř nebo menší strom s bílými květy. Pochází z Číny a Japonska.

Trillium flexipes - méně známý druh s krémově bílými květy, dorůstá do 60 cm. Roste ve střední a východní části USA.

Trollius patulus (syn. *T. ranunculinus*) - asijský upolín dorůstající výšky 20 až 30 cm. V přírodě vykvétá zlatožlutými květy již brzy po roztátí sněhu. Na Kavkaze např. roste a kvete společně s *Fritillaria lutea*.

Tiskařský šotek se nám na několika místech vloudil do seznamu semen, většinou šlo jen o drobné překlipy, ale v jednom případě si zalaškoval docela nevhodně, když krémově žlutě kvetoucí vlnici *Oxytropis campestris* nazval *Oxytropis alpestris*. Všem, kteří si tuto položku objednali se omlouváme a prosíme, aby si název opravili.

Na závěr ještě několik poznámek k dárcům semen. Až budete letos koncem léta a počátkem podzimu připravovat semínka do další výměnné akce, neuzavírejte prosím sáčky kancelářskou sešívačkou, semena téhož druhu neporcuje. V připojeném seznamu druhy

začínající na Ch zařazujte v abecedě pod C.

Zdárné klíčení a co nejméně popadaných semenáčků přeje

Mojmír Martan

CO NÁS ZAJÍMÁ

Co nového ve Čtyřlístku?

Stalo se již tradicí, že každoročně na tomto místě informuji o změnách a plánech do budoucna ve firmě Čtyřlístek. Že je o informace zájem, není se co divit, vždyť Klub skalničkářů a Čtyřlístek je díky klubovně a výstavám spojen „pupeční šňůrou“.

Již několik let Unimex Group, vlastník supermarketu OBI, hledal dalšího investora pro postavení potravinářského supermarketu. Nakonec to bude PENNY MARKET. S výstavbou se začne na jaře (předpokládáme, že po výstavách). Postavení supermarketu zásadně změní celé územní uspořádání areálu. Mezi námi a OBI bude velké parkoviště. Vchod do naší prodejny bude z boční strany skleníku od OBI. Ve skleníku bude upravena část ploch na pokladny, pokojové rostliny a řezané květiny. Vstup do venkovní prodejny bude rovněž přes nově upravenou část. Změní se venkovní prodejna. Bude situovaná kolmo k silnici. Zmizí směs přístavků. Upraví se i hlavní budova. Na ploše bývalé staré prodejny u parkoviště počítáme se stálou expozicí velkých dřevin v nádobách a s prostorem pro pořádání výstav a burz. Je to změna, ale nedomnívám se, že k horšímu. Výstava bude bezprostředně vedle frekventované silnice a vedle parkoviště. V době výstav může být plocha doplněna velkým party stanem, který se dá dnes běžně vypůjčit. Vhodné bude i dnes už zavedené oddělení ploch z hlediska vybírání vstupného.

Další alternativou do budoucnosti je vybudování stálého výstaviště podél cesty k útulku zvířat. Jelikož přijdeme o výrobní plochy (pařeniště) u OBI, budeme muset nově upravit pro výrobu a jeho zázemí plochy podél cesty k útulku. Chceme zde vysadit ukázkovou alej stromů a upravit ukázkové zahrady. Bylo by to přirozené pokračování jezírka a pahorku.

Z hlediska výrobního programu firmy Čtyřlístek nadále chceme být specializovaní na pěstování balkónových rostlin. Důraz bude kladen ne na množství, ale na kvalitu. Dále budeme pěstovat trvalky, roubované rostliny, popínavky a vrátíme se k většímu množství pěstování půdopokryvných dřevin. Stále více rozšiřujeme dovoz rostlin z ciziny i od českých školkařů. Chceme být zahradnickým centrem s co nejširším sortimentem rostlin.

Kdo z Vás k nám chodil na podzim, mohl vidět, jak každý týden nám dodávali několik vozíků nového a zajímavého zboží. Vaši pozornost upoutalo zejména červenolisté Pennisetum.

Na jaře budou dodávky zboží ještě intenzivnější. Dnes už bezpečně víme, co si můžeme bez starostí o přežití dovézt z ciziny a proto si zajišťujeme nové a dobré partnery.

Jelikož výstava a burza bude v této podobě naposledy, bylo by vhodné se nostalgicky rozloučit. Doporučuji, aby podél skleníku tzv. šestky (kde je burza) byly postaveny regály zaplněné osázenými miskami a korýtky. Bude to nejméně pracné, ale působivé. Ve vlastním

areálu kromě expozice balkonových rostlin chceme znovu oslovit některé výtvarníky a umístit v areálu plastiky a obrazy. Pro děti zvažujeme zapůjčení zvířat na zookoutek.

Závěrem svého příspěvku bych chtěl touto cestou poděkovat za plodnou spolupráci s Klubem skalničkářů.

Mnoho zdraví všem.

Ing. Pavel Kutílek

Zpráva o 28. setkání představitelů skalničkářských klubů České a Slovenské republiky 2004

Pořadatelem Setkání byl Klub skalničkářů Primula Děčín. Setkání se konalo v Pensionu RIMI v Labské Stráni v CHKO Labské Pískovce, nedaleko Děčína na úpatí Českosaského Švýcarska ve dnech 17. až 19. září 2004.

Setkání se zúčastnilo 48 zástupců ze 16 klubů. Zastoupeny nebyly 2 kluby - Klub v Nové Pace pravděpodobně zanikl úmrtím přít. Mařátkové, Klub Martin na pozvánku neodpověděl. Brněnské skalničkáře zastupovali přátelé Škorpil, Vlček, Šrutka.

Prvý den po provedené prezentaci účastníci odešli dle programu na nedalekou vyhlídku Labe Belveder. Po návratu následovalo zahájení Setkání a po večeři přednáška o Chráněné krajinné oblasti Labské Pískovce s promítáním digitálních snímků, kterou přednesl vedoucí CHKO Ing. Werner Hetschl. Po přednášce zahájila předsedkyně děčínského klubu přít. Milada Ženková debatu na nejrůznější aktuální témata pro současnou práci klubů, která se protáhla téměř do půlnoci.

Sobotní jednání bylo zahájeno uctěním památky zemřelé známé skalničkářky přít. Mařátkové z Nové Paky a potom zvolením pracovního předsednictva - za Děčín přít. Ženkové, za loňského pořadatele Ostravu přít. Mgr. Sembola a za budoucí pořadající klub Drietoma přít. Ištokové. Současně byla zvolena i návrhová komise ve složení Ing. Gromová (Slovensko), př. Forgač (Slezsko), Ing. Škorpil (Morava), př. Holenka (Čechy) a předsedou př. Slatinková (Děčín).

Následovaly zprávy z jednotlivých klubů o jejich současné činnosti a organizačních problémech, a dále o možnostech vzájemné spolupráce. Výsledky a náměty z této debaty jsou každoročně shrnuty do písemných nabídek a spolupráce klubů se jimi řídí.

Po obědě navštívili účastníci tři zahrady. Zahradu přítele Lišky, bratrů Šestákových a přít. Ženkové. Všechny byly velmi zajímavé a to i po stránce možností nákupu rostlin. Neuvěřitelně štědré bylo i nabídnuté občerstvení...

Po večeři a přednášce přít. Holubce o květeně Íránu následovala volná debata a zábava.

V neděli bylo přečteno a po debatě schváleno Usnesení a jako pořadatel Setkání 2005 potvrzen Klub Drietoma a v roce 2006 Plzeň.

Tak jako každoročně, i letos se všichni loučili s uspokojením a jako dobří přátelé.

Usnesení 28. setkání představitelů skalničkářských klubů České a Slovenské republiky

Setkání uspořádal Klub skalničkářů Primula Děčín ve dnech 17.-19. září 2004 v pensionu RIMI v Labské Stráni. Setkání se zúčastnilo 16 klubů - nezúčastnili se zástupci z Nové Paky a z Martina.

Návrhová komise zvolena ve složení: předsedkyně - Blanka Slatinková, Děčín
Členové - Lubomír Forgač, Ostrava
Miroslav Škorpil, Brno
František Holenka, Praha
Alžběta Gromová, Nitra

Z návrhu účastníků setkání vyplynuly tyto závěry:

1. Věnovat péči ochraně přírody, zejména na zájezdech dbát o důslednou ochranu flóry a fauny.
2. Dodržet důslednou ohleduplnost k požadavkům pěstitelů při návštěvách skalek.
3. Doporučuje se nadále Setkání zástupců skalničkářských klubů konat v podzimních měsících.
4. Pořádající organizace vždy účastníky Setkání seznámí s historií a změnami v činnosti a organizaci svého klubu za období od posledního Setkání, které pořádala.
5. Následující Setkání v roce 2005 uspořádá Klub skalničkářů Campanula Carpatica Drietoma a v roce 2006 Alpinum klub Plzeň.
6. Na návrh pražské organizace používat v budoucnu pro náležité rozlišení pro pražské podzimní odborné Setkání skalničkářů název „Podzimní skalničkářský víkend“.
7. Účastníci Setkání kladně hodnotí zajímavé doplnění pracovního programu:
 - v pátek o vycházku na vyhlídku Belveder s krásnými pohledy do labského údolí a o zajímavou přednášku vedoucího CHKO Ing.Hetschla o Labských pískovcích a jejich přírodě.
 - v sobotu o návštěvu zahrad přítele Lišky, bratrů Šestákových a přít.Ženkové, večer o přednášku přítele Holubce z Prahy.
8. Účastníci vyslovují závěrem velký dík všem angažovaným pořadatelům za svědomitou přípravu a vedení Setkání i za příkladnou starostlivost a bohaté pohoštění během celé akce.

Pro potřebu a účely klubového zpravodaje Skalničkářův rok upravil M.Škorpil

SKALNIČKÁŘSKÉ VÝSTAVY V ROCE 2005

Klub	Datum výstavy	Místo konání
KS Brno	30.4.-8.5. 9.-11.9.	Areál Čtyřlístek Brno
Campanula Bruntál	5.+6.5.	Kulturní středisko Atrium Bruntál
Primula Děčín	18.-20.3. 13.-18.5.	Oblastní muzeum Děčín
Camp. carp. Drietoma	6.-8.5.	ZŠ Drietoma - areál před školou
Erica Nejdek	21.-27.5.	Karlovy Vary, hotel Thermal
KS Nitra-Zobor	7.-10.4. 19.-25.8.	Agrokomplex - v rámci výstavy Gardenia v rámci výstavy Agrokomplex
Protěž Olomouc	5.-7.5.	Vlastivědné muzeum Olomouc

Adonis Ostrava	1.+2.4. 27.-30.4. 13.+14.5.	Dům zahrádkářů Česká 10/A Ostrava-Zábřeh
KS Pardubice	7.-8.4. 27.-29.4. 8.-9.9.	zahradu Pedagogického centra Pardubice, Za pasáží
KS Plzeň	5.-15.5.	zahradu gymnázia na Mikulášském náměstí
KS Praha	28.3.-2.4. 4.-21.5. 12.-24.9.	výstaviště u Faustova domu Karlovo náměstí
KS Trenčín	29.4.-1.5.	KD Trenčín - Zlatovce
KS Zlín	13.-15.5.	Dům kultury Zlín
KS Žďár nad Sázavou	15.-17.5.	neudáno

INFORMACE Z KLUBU

Z členské základny

K 1.7.2004 bylo v našem klubu 186 členů.
Za druhé pololetí 2004 došlo k těmto změnám:

Přírůstky:

Molatová Jana - Studénka

Obnovené členství: (pozdní platba členských příspěvků)

Ing. Brzák Jaroslav

Čejková Hana

Mácová Lucie

Stanko Martin

Tinková Marie

Úbytky - úmrtí:

Havlík Vojtěch

Kirchnerová Marie

Rejzková Olga

Stav k 1. 7. 2004	181
Přírůstky	6
Úbytky	-3
Stav k 31.12.2004	184

Pro zaslání Zpravodaje č. 51 poštou, je rozhodná platba poštovného za rok 2004, pro zaslání Zpravodaje č. 52 poštou, je rozhodná platba za rok 2005.

Upozorňujeme všechny členy, že členské příspěvky na rok 2005 se platí od 1. ledna 2005 do 31. května 2005.

Nezaplacení členských příspěvků do tohoto termínu budeme pokládat za nezájem o další členství v klubu a bez dalšího upozornění členu vyloučíme.

Nejvýhodnější je placení přímo na členských schůzích, kde si členové současně odeberou příslušný Zpravodaj.

Všichni, kteří na schůze nedochází a požadují zaslání Zpravodaje poštou, musí mít vedle členského příspěvku (150,- Kč) ještě zaplacenou poštovné (25,- Kč v ČR a 60,-Kč ve SR). Členské příspěvky a poštovné zasílejte na adresu: Servisová Marie

Jahodová 40
620 00 Brno

Drobné zprávy a informace

Bez povšimnutí

Při listování naším časopisem jsem si uvědomil, kolik let mu dává jeho vzhled i obsah př. Mojmír Martan. Je to již 11 let, co jej nejen rediguje, tj. shání příspěvky, dělá grafickou úpravu a stará se o tisk, ale více než často musí ty příspěvky i psát, aby časopis nezemřel na úbytě. A v posledních letech ještě dodává k naší radosti i barevné fotografie, takže úroveň našeho časopisu je i po této stránce velmi dobrá. A i když se nejedná o žádné jubileum př. Martana nebo časopisu, tak i bez toho se sluší alespoň tímto poděkovat a dát najevo, že to vnímáme a že jsme za to vděční.

Ivo Dostál

- Spojení na některé členy klubu: předseda Ing.Škorpil: 543240820, 605034400
jednatelka V.Salzbürgerová: 548522637, 732522841
vedoucí burzy K.Vlček: 546217569, 721648122
výstavní komise M.Martan: 543248472, 728235171
- Příspěvky do časopisu prosím posílejte na adresu: Ing.Mojmír Martan, Úvoz 7, Brno, 602 00, nebo na e-mail: mojcom@email.cz
- Uzávěrka příštího (52.) čísla klubového zpravodaje bude 15. července 2005, uzávěrka barevné přílohy již 16. června. Distribuce časopisu proběhne od 1.září 2005
- Navštivte naše internetové stránky: **www.cmail.cz/kasvo**

Kalendář akcí klubu v 1.pololetí 2005

22.1.	9.00	výroční členská schůze (Křenová)
3.2.	16.30	členská schůze a přednáška (Křenová)
17.2.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
3.3.	16.30	členská schůze a přednáška (Křenová)

17.3.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
7.4.	16.30	členská chůze a přednáška (Křenová)
21.4.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
27.4.	10.00-18.00	příjem exponátů na výstavu (Bystrc)
28.4.	10.00-16.00	příjem exponátů na výstavu (Bystrc)
28.4.	12.00-18.00	květnová burza - příjem rostlin (Bystrc)
29.4.	10.00-12.00	květnová burza - příjem rostlin (Bystrc)
29.4.	16.00	výstava - slavnostní zahájení (Bystrc)
30.4.- 8.5.	9.00-18.00	výstava + květnová burza - prodej (Bystrc)
9.5.	12.00-16.00	likvidace výstavy a květnové burzy (Bystrc)
20.-22.5.		zájezd
26.5.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc)
31.5.		poslední možný termín zaplacení příspěvků na rok 2004
2.6.	16.00	exkurze na Kavky (sraz na zast.MHD 56,78 „Velká Klajdovka“)
16.6.	16.00-16.30	půjčování knih v klubovně (Bystrc), uzávěrka barevné přílohy Zpravodaje č.50
15.7.		uzávěrka textové části Zpravodaje č. 50

Vybrané akce v 2.pololetí 2005

1.9.	16.30	členská schůze a přednáška (Křenová)
8.9.	12.00-18.00	podzimní burza - příjem zboží (Bystrc)
9.9.	9.00-18.00	podzimní burza - prodej (Bystrc)
10.9.	9.00-18.00	podzimní burza - prodej (Bystrc)
11.9.	9.00-17.00	podzimní burza - prodej (Bystrc)
11.9.	17.00-18.00	podzimní burza - likvidace (Bystrc)
31.10.		poslední možný termín zaslání semen do výměny 2005-2006

Nepředvídatelné události mohou způsobit změny programu, času a místa konání příslušných akcí.

Neprodejný výtisk
Pro své členy vydal v lednu 2005
Klub skalničkářů Brno
Připravil Ing.Mojmír Martan